

KVALITETSDEKLARATION

Nationalräkenskaper, kvartals- och årsberäkningar

Ämnesområde

Nationalräkenskaper, kvartals- och årsberäkningar

Statistikområde

Nationalräkenskaper

Produktkod

NR0103

Referenstid

2015 år

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	4
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning.....	7
2.2.3 Mätning.....	7
2.2.4 Bortfall.....	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet.....	9
3.1 Framställningstid	9
3.2 Frekvens	9
3.3 Punktlighet	9
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	9
4.1 Tillgång till statistiken	9
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	9
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	10
5.1 Jämförbarhet över tid	10
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	10
5.3 Sam användbarhet i övrigt	11
5.4 Numerisk överensstämmelse	11
Allmänna uppgifter	11
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	11
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	11
C Bevarande och gallring	12
D Uppgiftsskyldighet.....	12
E EU-reglering och internationell rapportering	12
F Historik.....	12
G Kontaktuppgifter.....	13

Bilaga 1 – Centrala mål- och observationsvariabler i kvartalsberäkningarna.....	14
--	-----------

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Nationalräkenskaper (NR) syftar till att sammanfatta och beskriva ekonomiska aktiviteter och utveckling. Det mest framträdande aggregatet eller intressestorheten- i nationalräkenskaperna är Bruttonationalprodukten (BNP) som utgörs av värdet av alla de varor och tjänster som produceras i ett land under en period. I årsräkenskaperna är perioden ett år. BNP definierat från produktionssidan och värderat till marknadspris är summan av de förädlingsvärden som genereras av svenska enheters produktionsaktiviteter med tillägg nettot av produktskatter minus -subventioner. BNP värderat på samma sätt kan också definieras utifrån användningen av produktionen (dvs. från användningssidan) som summa av svenska enheters konsumtion för slutlig användning, bruttoinvesteringar och export minus import men också utifrån de inkomster som produktionen genererar (dvs. från inkomstsidan) som summan av löner och sociala avgifter, skatter minus subventioner på produktion och import, driftöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst.

Avgränsningar som t.ex. vad som ska inräknas i produktion och vad som ska räknas som inhemska aktiviteter regleras av internationella standarder. Inom EU utgör den europeiska nationalräkenskapsstandarden ENS 2010 lag. Den bygger i sin tur på FN:s Standard for National Accounts, SNA 2008. Dessa standarder kan sägas ange vad som överenskommit internationellt ska vara intressestorheterna. I någon utsträckning anvisar dessa standarder även mer precisa riktlinjer för hur värden ska beräknas, men sådana riktlinjer ges också i andra dokument som inte alltid utgör lag. Syftet med sådana mer precisa riktlinjer är ofta att säkerställa en godtagbar jämförbarhet mellan länder på områden där det är särskilt svårt att mäta den bakomliggande intressestorheten. Bortsett från sådana undantag kan man säga att målstorheterna och intressestorheterna sammanfaller i nationalräkenskaperna – såväl de svenska som internationellt.

De svenska nationalräkenskaperna är skattningar av de storheter som definieras i ENS och kompletterade riktlinjer. Skattningarna av BNP görs från produktionssidan och från användningssidan. Från inkomstsidan görs ingen fullständig beräkning utan den del som utgörs av sammansatt förvärvsinkomst bestäms residualt som skillnaden mellan BNP och summan av de övriga inkomstposterna.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Nationalräkenskaperna (NR) sammanfattar och beskriver i form av ett kontosystem med kompletterande tabeller Sveriges ekonomiska aktiviteter och utveckling. I nationalräkenskaperna beräknas bland annat bruttonationalprodukten (BNP), reala sektorräkenskaper och finansräkenskaper.

NR ska spegla den ekonomiska aktivitet som äger rum på svenskt ekonomiskt territorium samt de transaktioner som sker över Sveriges gränser. Beräkningarna

ska omfatta alla ekonomiska transaktioner som har skett enligt en frivillig överenskommelse.

NR används som underlag för analys av Sveriges ekonomi på kort och lång sikt. NR utgör beslutsunderlag åt myndigheter och internationella organisationer. NR används även av såväl offentliga som privata aktörer som underlag för samhällsekonomisk analys och bedömningar.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Nationalräkenskaperna används bl.a. av Finansdepartementet som underlag för nationalbudgeten och för långtidsutredningarna samt av Konjunkturinstitutet för löpande konjunkturanalys och prognoser. NR används också av Riksbanken, Eurostat, OECD, IMF, olika statliga organ och myndigheter, arbetsmarknadsorganisationer och av privata organisationer och företag som underlag för samhällsekonomisk analys och bedömningar.

Uppgiften om BNI (bruttonationalinkomst) används som ett av underlagen för att fastställa medlemsavgiften till EU. BNI används också som underlag för beräkning av landets bidrag till andra internationella organisationer som FN och OECD. BNI används även som referens vid fastställande av nivån på Sveriges bistånd till utvecklingsländer.

Uppgifter från NR används vid beräkningen av de så kallade konvergenzkriterierna (Maastrichtöverenskommelsen). Det rör uppgifter om offentliga sektorns finansiella sparande i relation till BNP samt den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, från finansräkenskaperna, som också sätts i relation till BNP.

NR är ett komplext system som avser mäta den totala aktiviteten i den svenska ekonomin. Likaså är användningsområdena många och vilka delar och detaljeringsgrader som efterfrågas varierar mellan användarna. Oavsett användningsområde så finns dock ett behov av korrekta och jämförbara uppgifter. För många användare är det av stor vikt att det finns serier som tillåter jämförelser såväl över tid som med andra länder, liksom i både löpande och fasta priser. Dessutom är många användare i behov av uppgifter så snabbt som möjligt.

1.2 Statistikens innehåll

Beräkningarna omfattar den årsvisa ekonomiska aktiviteten som äger rum på svenskt territorium samt de transaktioner som sker över Sveriges gränser. I beräkningarna ska ingå, för den aktuella perioden, alla ekonomiska transaktioner som har skett enligt en frivillig överenskommelse.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen är alla inhemska institutionella enheter. Institutionella enheter kan vara icke-finansiella företag, finansiella företag, offentliga myndigheter, hushållens icke-vinstdrivna organisationer (HIO) och hushåll. Intressepopulationen stämmer väl överens med målpopulationen. Målobjekten följer samma indelning som målpopulationen fast är då på den enskilda enheten.

1.2.2 Variabler

I bilaga. 1 finns de viktigaste målvariablerna listade för *produkträkenskaperna* och *reala sektorräkenskaper*. För *produkträkenskaperna* är variablerna grupperade efter *produktionssidan, användningssidan, inkomstsidan* och *övriga centrala variabler*. Intressevariablerna överensstämmer väl med målvariablerna och överlag överensstämmer även observationsvariablerna med målvariablerna. Ett exempel tas dock upp här nedan där observationsvariabel och målvariabel skiljer sig åt.

Målvariabeln Boendekostnaden

Boendekostnad definieras som en hyra vilken utgörs av en finansieringskostnad beräknad på värdet och bostaden och en realränta, kostnader för reparation och underhåll, driftskostnader och kapitalförslitning. Boendekostnaderna i egnahem (småhus med äganderätt) kan utifrån detta bestämmas enligt två metoder som teoretiskt under perfekta förhållanden skulle ge samma resultat. Enligt den ena metoden beräknas en användarkostnad genom att summera kostnaden för de olika kostnadslag som boendekostnaden (hyran) utgörs av. Det finns dock stora svårigheter med att precisera hur framför allt kostnaden för finansieringen ska bestämmas. Den andra metoden innebär att "hyran" skattas som alternativkostnaden att själv nyttja bostaden istället för att hyra ut den till de marknadshyror som existerar i ett motsvarande bestånd av uthyrda bostäder. I princip är det den senare metoden som tillämpas i Sverige men eftersom marknaden för uthyrda småhus är mycket liten är det hyror i flerbostadshus som i praktiken ligger till grund för att bestämma boendekostnaden i egnahem.

1.2.3 Statistiska mått

Redovisning görs av värden i löpande priser, fasta priser (föregående års prisläge samt prisläget 2010), årlig volymförändring och prisförändring.

1.2.4 Redovisningsgrupper

NR redovisas enligt flera olika indelningsgrunder, några av de viktigaste är:

- Bransch, aggregat av SNI 2007, upp till cirka 60 branscher
- Produkt, SPIN 2007, ca 60 produktgrupper
- Institutionell sektor, 5 huvudsektorer
- Ändamål/produktgrupp, hushållens konsumtionsutgifter enligt Coicop (Classification of Individual Consumption by Purpose), 12 huvudändamål
- Ändamål, offentliga konsumtionsutgifter enligt Cofog (Classification of the Functions of Government), 10 huvudändamål
- Investeringsstyp, 4 huvudtyper

1.2.5 Referenstider

År

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Nationalräkenskaperna baseras på ett stort antal primärstatistikkällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar och den avstämning som görs.

Det sker kontinuerligt arbete med att förbättra såväl underlaget till nationalräkenskaperna som de metoder som används för sammanställning och avstämning. För en beskrivning av huvudkällor och metoder, se (*GNI Inventory*) http://www.scb.se/contentassets/c89bb85e14184e92a4d5e4eec5ce4b98/sweden-gni-inventory-2016_public_rev_oct2016.pdf

BNP skall i idealfallet beräknas från tre sidor: användningssida, produktionssida och inkomstsida. I Sverige, liksom i de flesta länder, beräknas BNP från två sidor: användningssidan och produktionssidan. Beräkningarna skall bygga på separata sidokällor och det uppstår alltid en differens.- En del av beräkningsprocessen på nationalräkenskaperna är att balansera räkenskapssystemet så att användningssida och produktionssida visar samma BNP. Avståndet mellan produktionssidan och användningssidan, dvs. intervallets storlek, varierar både mellan år och olika kvartal.

Inget statistiskt underlag har en fullständig täckningsgrad. Men för att efter-sträva bästa fullständighet sammanställs NR med hjälp av information över såväl produktionssidan som användningssidan i ett system av dubbel bokföring så att transaktioner redovisas från både den mottagande och den köpande partens sida. Informationen bryts ner på en nivå som omfattar ca 400 produktgrupper vilket ger möjligheter till analys och kontroll av de ingående posterna. I de fall tillgång inte stämmer överens med användning sker extra kontroller av underlagen och balansering görs av de uppgifter som har störst osäkerhet.

EU har krav på att medlemsländernas kalkyler ska vara korrekta, uttömmande och jämförbara så att de kan vara ett bra underlag för bl.a. medlemsavgifter och olika subventioner. Eurostat genomför därför revisioner för att se att bästa möjliga underlag och modeller används för kalkylerna. Underlaget för dessa revisioner är den *GNI inventory* som hänvisats till ovan samt de *Process tables* som är en bilaga till inventoryn. Dessa *Process tables* visar vilka justeringar som görs av de primära datakällorna för att komma fram till det slutliga BNP/BNI-resultatet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Se avsnitt 2.1 ovan. Osäkerhetskällan bedöms bidra förhållandevis mycket till den totala osäkerheten.

2.2.2 Ramtäckning

Se avsnitt 2.1 ovan. Osäkerhetskällan bedöms bidra förhållandevis lite till den totala osäkerheten.

2.2.3 Mätning

Se avsnitt 2.1 ovan. Osäkerhetskällan bedöms bidra förhållandevis mycket till den totala osäkerheten.

2.2.4 Bortfall

Se avsnitt 2.1 ovan. Osäkerhetskällan bedöms bidra förhållandevis lite till den totala osäkerheten.

2.2.5 Bearbetning

Förutom den osäkerhet som kan finnas i primärstatistiken vad avser bearbetning (se avsnitt 2.1 ovan) så inrymmer också den bearbetning som sker inom ramen för nationalräkenskaperna viss osäkerhet. Denna bedöms emellertid vara förhållandevis liten. Bearbetningen inom nationalräkenskaperna bidrar också till att minska den osäkerhet som härrör från primärstatistiken, genom att olika källor i många fall kan ställas mot varandra samt genom den avstämning som görs mellan produktions- och användningssidan.

2.2.6 Modellantaganden

Förutom den osäkerhet som kan finnas i primärstatistiken vad avser modellantaganden (se avsnitt 2.1 ovan) så används inom nationalräkenskaperna i flera fall modeller där det saknas direkt information om de storheter som ska skattas. Ett viktigt exempel är antagandet att den kvartalsvisa utvecklingen av förädlingsvärdet följer den relativa utvecklingen av bruttoproduktionsvärdet. Andra exempel på beräkningsområden med väsentliga modellantagen är investeringar i FoU och boendekostnader i egnahem.

Beräkningarna av BNP görs från produktions- och användningssidan. Dessa beräkningar ger olika resultat och det slutligen redovisade utfallet är resultatet av att produktions- och/eller användningssidan justerats för att resultera i samma BNP. Dessa justeringar bygger på modellantaganden samt i viss mån på bedömningar.

Modellantaganden bedöms bidra förhållandevis mycket till den totala osäkerheten.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Revideringar av NR är ett naturligt inslag i och med att ny och mer detaljerad information blir tillgänglig och att metoderna för insamling av dataunderlag ändras. Revideringar kan även bero på att definitioner och

klassificeringar har ändrats eller på nya eller förbättrade metoder inom nationalräkenskaperna.

Tidsserieperspektivet är mycket viktigt i nationalräkenskaperna och beräkningarna måste visa både rätt nivå och utveckling över tiden. För att undvika tidsseriebrott hanteras ny information mellan större revideringsomgångar på så sätt att befintliga nivåer kedjas fram med rätt utveckling enligt ny eller reviderad statistik.

Vilka revideringar som har gjorts samt förklaringar till de viktigaste redovisas i samband med varje publicering.

Tabellen nedan är en sammanställning av revideringar av den faktiska volymutvecklingen av BNP från den första beräkningen av summa fyra kvartal till den senaste årsberäkningen från år 1994 till 2015.

År	Årsberäkning	Första beräkning av summa fyra kvartal	Skillnad
1994	4,1	2,2	1,9
1995	4	3	1
1996	1,5	1,1	0,4
1997	2,9	1,8	1,1
1998	4,2	2,9	1,3
1999	4,5	3,8	0,7
2000	4,7	3,6	1,1
2001	1,6	1,2	0,4
2002	2,1	1,9	0,2
2003	2,4	1,6	0,8
2004	4,3	3,5	0,8
2005	2,8	2,7	0,1
2006	4,7	4,2	0,5
2007	3,4	2,7	0,7
2008	-0,6	-0,2	-0,4
2009	-5,2	-4,9	-0,3
2010	6	5,5	0,5
2011	2,7	3,9	-1,2
2012	-0,3	0,8	-1,1
2013	1,2	1,5	-0,3
2014	2,6	2,1	0,5
2015	4,5	4,1	0,4

En större översyn, eller revidering, av längre tidsserier genomförs ungefär vart femte år. Vid dessa tillfällen ses hela eller delar av tidsserien över. Det sker vanligen mot bakgrund av att resultat från nya eller utvecklade statistiska undersökningar blivit tillgängliga, definitioner förändrats inom det regelverk som styr nationalräkenskaperna eller att det införts nya eller förbättrade metoder. Revideringar av detta slag medför att nivån på serien förändras men de får också mer eller mindre stora konsekvenser på utvecklingen mellan åren. För de år som större översyner genomförts så har de i genomsnitt bidragit till att höja BNP-utvecklingen 0,1 procentenheter. Efter en sådan större översyn anpassas kvartalen till de nya nivåerna samt till eventuella ändringar i källor och metoder.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Årsräkenskaper publiceras 21 månader efter utgången av ett år.

3.2 Frekvens

Årligen

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt 2017 års publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Nationalräkenskaperna publiceras på SCB:s webbplats, Statistikdatabasen, Publikationer och databaser från Nordiska ministerrådet, OECD, Eurostat, FN, IMF. Delar av materialet finns även i skriftserie Konjunkturläget av Konjunkturinstitutet samt i finansplanen av finansdepartementet.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Förutom de tabeller och uppgifter som publiceras så framställs vissa uppgifter på uppdragsbasis. Vissa uppdrag är återkommande varje kvartal medan andra är av engångskaraktär. Användare kan efterfråga allt som är möjligt att framställa samt inte belagt med sekretess. Tidskrävande uppdrag görs mot betalning.

4.3 Presentation

På SCB:s webbplats (www.scb.se/nr0103) finns ”Statistiskt meddelande” som förklarar utvecklingen samt de revideringar som har gjorts sedan kvartalsvisa beräkningarna. Vidare finns såväl färdiga tabeller i Excelformat, nyckeltal samt länkar till tabeller i Statistikdatabasen. Uppgifter finns i löpande priser, årlig volymförändring samt prisförändring.

4.4 Dokumentation

System of National Accounts SNA 2008 föreligger bl.a. på engelska, men är inte översatt till svenska. ISBN 92-1-161352-3.

- ENS 2010 är den svenska versionen av ESA 2010, European System of national and regional Accounts

På SCB:s webbplats (<http://www.scb.se/nr0103>) finns följande material:

- Beräkningsrutiner för nationalräkenskaperna, vilket är ett 200-sidigt dokument som på ett något mer översiktligt sätt än de andra dokumenten beskriver källor, beräkningsmetoder och avstämningshantering i NR
- Säsongrensning av nationalräkenskaperna, som beskriver använda metoder för säsongrensning
- BNI- dokumentation endast på engelska (GNI-Inventory)
- Kvartalsvis dokumentation av Sektorräkenskaperna (QSA- inventory)
- Nationalförmögenheten
- Offentliga förvaltningens sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier <http://www.scb.se/nr0108/>
- Dokumentation av metoder och källor (QNA inventory).
- Det tabellmaterial som skickas till Eurostat
- Omfattande information om de förändringar som den nya räkenskapsstandarden inneburit
- Dokumentation av respektive beräkningsomgång med fördjupande information på varje delområde, beskrivning av avstämningsarbetet samt redovisning av eventuella revideringar
- Aktuella artiklar och rapporter

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Serierna enligt ENS 2010 startar 1980 eller i en del fall 1993. BNP serien från användarsidan (försörjningsbalansen) är publicerad från 1950.

Tidsserieperspektivet är mycket viktigt i nationalräkenskaperna och beräkningarna måste visa både rätt nivå och utveckling över tiden. För att undvika tidsseriebrott hanteras ny information mellan större revideringsomgångar på så sätt att befintliga nivåer kedjas fram med rätt utveckling enligt ny eller reviderad statistik. När en årsberäkning av NR har gjorts, anpassas kvartalsstatistiken så att fullständig överensstämmelse erhålls.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

NR görs i enlighet med det Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet, ENS 2010, vilket är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem av en total ekonomi och av dess samband med andra totala ekonomier. ENS 2010 är helt konsistent med System of National Accounts (SNA 2008), som har utarbetats under gemensamt ansvar av FN, IMF, EU, OECD och Världsbanken. ENS 2010 har dock inriktats mer på förhållandena och databehoven inom EU. I likhet med SNA är ENS harmoniserat med de begrepp och klassifikationer som används i många andra sociala och ekonomiska statistiksystem. Därför kan ENS fungera som central referensram för social och ekonomisk statistik i EU och dess medlemsländer. Eurostat utför kontinuerligt revisioner av medlemsländernas beräkningar för att säkerställa kvalitet och jämförbarhet mellan de olika länderna.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Beträffande jämförbarhet med statistik som publiceras över olika delområden av svensk ekonomi, så är det sällan möjligt att hitta exakt samma uppgifter i NR-systemet. När nationalräkenskaperna sammanställs och avstäms används en mängd olika primärstatistiska uppgifter. De använda underlagen har ofta täckning och definitioner som inte helt motsvarar NR-systemets krav, varför tillägg och korrigeringar görs. I NR-systemet kontrolleras och konsistensprövas uppgifterna. Om tillgängliga data inte ger en samstämmig bild av den ekonomiska utvecklingen innebär det att justeringar vidtas i NR. I de svenska nationalräkenskaperna sker en fullständig beräkning av BNP från såväl produktions- som användningssidan liksom inkomst utgifts- och transfereringssidan. Dessa beräkningar ger aldrig exakt samma BNP-utveckling och därför görs korrigeringar av olika underlagsdata. Detta leder till att publicerade uppgifter från primärstatistik och NR ibland kan avvika från varandra. Avvikelse kan också förekomma p.g.a. att aktualiteten kan vara olika. Dessutom förekommer det i vissa fall definitionsskillnader mellan primärstatistiken och NR.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Redovisningen med referensårspriser innebär att de olika grundposterna och aggregaten inte är summerbara förutom för referensåret och det närmast efterföljande året. Det går alltså inte att summera delposter i referensårspriser och därmed få BNP för perioder före referensåret. Det går inte heller att jämföra olika branschers andel av den totala tillväxten. Varje enskild serie måste kedjas separat och på den nivå man vill analysera.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen [2001:99](#) och förordningen [2001:100](#) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter [SCB-FS 2016:17](#) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400](#). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen [1998:204](#). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen [2001:99](#) och förordningen [2001:100](#) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

Särskilda gallringsföreskrifter finns inte. Resultaten långtidslagras.

D Uppgiftsskyldighet

Nationalräkenskaperna, NR, beräknas på uppgifter från andra statistikproducenter (huvudsakligen vid SCB, men också flera vid SAM-myndigheter), administrativt material och andra uppgifter. Information om uppgiftsskyldighet framgår av respektive enskild undersökning. För underlag till officiell statistik föreligger i regel uppgiftsskyldighet och detta regleras i lagen om den officiella statistiken, [2001:99](#).

E EU-reglering och internationell rapportering

Europeiska Rådets förordning (EU 549/2013) om Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen (ENS2010)

- Rådets förordning 3605/93 (excessive deficit procedure)
- Rådets förordning (EC) 1161/2005 om beräkning av kvartalsvisa icke-finansiella sektorräkenskaper

Rapportering görs vid varje publiceringstillfälle till Eurostat och OECD enligt fastställda mallar för alla EU-medlemsländer. Även andra internationella organisationer som exempelvis IMF International Monetary Fund och ECB Europeiska Centralbanken får löpande information. De tabeller som skickas till Eurostat publiceras också på [SCB:s webbplats](#).

F Historik

Ansvar för NR flyttades över från Konjunkturinstitutet till SCB 1963/1964. Årsvisa nationalräkenskaper har producerats av SCB sedan budgetåret 1963/64. Kvartalsvisa nationalräkenskaper har producerats sedan 1970. Då anpassades beräkningarna till det internationella regelverket, *System of National Accounts*, SNA, som 1968 fastställdes av FN:s Statistical Commission. Revidering av SNA har sedan dess gjorts vid två tillfällen, 1993 och 2008, och föregicks båda gånger av omfattande harmoniseringsarbete med andra relevanta manualer.

I Europa utvecklades parallellt och i överensstämmelse med de internationella manualerna egna tillämpningar av SNA 68, SNA 93 och SNA2008. Den senaste, European System of National and Regional Accounts ENS2010, utgör den förordning enligt vilken alla medlemsländer i EU ska beräkna sina nationalräkenskaper. De svenska nationalräkenskaperna är sedan publiceringen i september 2014 beräknade helt i enlighet med principerna i ENS2010 för perioden 1993 och framåt. För perioden 1980-1992 finns vissa omräknade serier på en mer aggregerad nivå enligt ENS2010. För perioden 1950 till 1980 gäller definitioner enligt SNA 68.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån, NR
Kontaktinformation	
E-post	nrinfo@scb.se
Telefon	

Bilaga 1 – Centrala mål- och observationsvariabler i kvartalsberäkningarna

Produktränskaper

Från produktionssidan:

B1b Förädlingsvärde

En sektors/bransch förädlingsvärde är sektorns/branschens produktionsvärde minus sektorns/branschens insatsförbrukning. Summan av samtliga sektorers/branschers förädlingsvärde, brutto, med tillägg för nettot av produktskatter och produktsubventioner utgör BNP till marknadspris.

D21 Produktskatter

Produktskatter (D.21) är skatter som betalas per enhet av en vara eller tjänst som produceras eller ingår i en transaktion. Skatten kan vara ett bestämt belopp per mängdenhet av en vara eller tjänst eller beräknas som en bestämd procentandel av varornas och tjänsternas pris per enhet eller värde (ENS § 4.16). Importtullar, energiskatter och moms är exempel på produktskatter.

D31 Produktsubventioner

Produktsubventioner är subventioner som utgår per enhet av en producerad eller importerad vara eller tjänst (ENS § 4.33).

Från användningssidan:

P31HU De egentliga hushållens konsumtionsutgifter

Konsumtionsutgifter består av inhemska institutionella enheters (hushålls- och offentliga sektorn) utgifter för varor och tjänster som används för att direkt tillgodose individuella behov eller önskemål eller samhällsmedlemmarnas kollektiva behov. Hushållens konsumtionsutgifter visar den egentliga hushållssektorns utgifter för konsumtion. Hushållens totala konsumtion benämns hushållens faktiska konsumtion och består därför av de **egentliga hushållens konsumtionsutgifter** plus HIO:s konsumtionsutgifter plus den offentliga sektorns individuella konsumtionsutgifter.

P31HI Konsumtionsutgifter HIO (Hushållens ideella organisationer)

Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) består av icke vinstdrivande organisationer som utgör separata juridiska enheter, vilka betjänar hushåll och vilka är privata *icke-marknadsproducenter*. Exempel på organisationer som ingår i HIO är idrottsföreningar, fackföreningar och religiösa samfund.

P31M Offentlig individuell konsumtion

Konsumtionen delas upp i individuell och kollektiv konsumtion. Den individuella konsumtionen utgörs av hushållens och HIO:s konsumtionsutgifter samt en stor del av de **offentliga konsumtionsutgifterna** för utbildning, hälso- och sjukvård, social trygghet, sport och rekreation samt kultur.

P32 Kollektiv konsumtionsutgift

Konsumtionen delas upp i *individuell* och kollektiv konsumtion. Tjänster för kollektiv konsumtion levereras samtidigt till alla medborgare i samhället eller till alla medborgare i en viss del av samhället, t.ex. alla hushåll i en viss region. Exempel på kollektiva tjänster är försvar och polisväsende.

P51g Fast bruttoinvestering

Fast bruttoinvestering består av inhemska producenters anskaffning minus avyttring av *fasta tillgångar* under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke-producerade tillgångar som uppstått genom en producenters eller *institutionell enhets* produktiva verksamhet. *Fasta tillgångar* är producerade *tillgångar* som används i *produktionen* under mer än ett år. (ENS, § 3.124).

P52 Lagerinvestering

Lagerinvesteringar mäts som värdet av uppbyggnad av lager minus värdet av uttag ur lager och värdet av eventuella återkommande lagerförluster. (ENS, § 3.146).

P6 Export av varor och tjänster

Export av varor och tjänster består av transaktioner av varor och tjänster (försäljning, byte och gåvor) från inhemska till utländska subjekt. (ENS, § 3.158).

P7 Import av varor och tjänster

Import av varor och tjänster består av transaktioner av varor och tjänster (köp, byte och gåvor) från utländska till inhemska subjekt. (ENS, § 3.159).

Från inkomstsidan:

D11 Egentlig lön

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- *egentlig lön*: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares *sociala avgifter*

D12 Arbetsgivares sociala avgifter

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- *egentlig lön*: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares *sociala avgifter*

B2b Driftsöverskott brutto

Saldopost i kontot för inkomstbildning (ENS, § 8.18). Driftsöverskottet är det överskott (eller underskott) som produktionsaktiviteterna genererar innan man har beaktat räntor, arrenden eller avgifter som produktionsenheten

- måste betala på finansiella *tillgångar* eller på materiella icke-producerade *tillgångar* som den har lånat eller arrenderat,
- mottar för finansiella *tillgångar* eller från materiella icke producerade *tillgångar* som den äger.

B3b Sammansatt förvärvsinkomst brutto

Saldoposten i inkomstgenereringskontot för personliga företag i *hushållssektorn*. Ägaren eller medlemmar av samma hushåll tar ofta inte ut ersättning för allt arbete de utför åt företaget. Överskottet är därför en blandning av ersättning för detta arbete och avkastning till ägaren.

D2 Skatter på produktion och import

Skatter på produktion och import består av produktskatter (D21) och övriga produktionsskatter (D29). Produktskatter är skatter som betalas per enhet av en vara eller tjänst som produceras eller ingår i en transaktion. Skatten kan vara ett bestämt belopp per mängdenhet av en vara eller tjänst eller beräknas som en bestämd procent-andel av varornas och tjänsternas pris per enhet eller värde (ENS § 4.16). Importtullar, energiskatter och moms är exempel på produktskatter. Övriga produktionsskatter består av alla *skatter* som företag åläggs som en följd av deras produktionsaktiviteter, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna. De kan betalas på mark, *fasta tillgångar* eller arbetskraft i produktionsprocessen eller på vissa aktiviteter eller transaktioner (ENS, § 4.22). Motorfordonsskatt är ett exempel på en övrig produktionsskatt.

D3 Subventioner

Subventioner består av produktsubventioner (D31) och övriga produktionssubventioner (D39). Produktsubventioner är subventioner som utgår per enhet av en producerad eller importerad vara eller tjänst (ENS § 4.33). Övriga produktionssubventioner består av alla subventioner som företag

erhåller som en följd av deras produktion, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna.

Övriga centrala variabler:

S1 Antal sysselsatta

Antalet sysselsatta omfattar alla personer som är engagerade i någon produktiv verksamhet som faller inom produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna. Sysselsatta personer är antingen anställda eller egenföretagare. Personer som har mer än ett arbete klassificeras som anställda eller egenföretagare beroende på deras huvudsyssla.

S2 Antal arbetade timmar

Totala antalet utförda arbetstimmar motsvarar det sammanlagda antalet faktiskt arbetade timmar som anställd eller egenföretagare under räkenskapsperioden, förutsatt att produktionsresultatet ligger inom produktionsavgränsningen.

Reala sektorräkenskaper

B1gb Förädlingsvärde brutto till baspris

En sektors/bransch förädlingsvärde är sektorns/branschens produktionsvärde minus sektorns/branschens insatsförbrukning. Summan av samtliga sektorers/branschers förädlingsvärde, brutto, med tillägg för nettot av produktskatter och produktsubventioner utgör BNP till marknadspris.

D21 Produktskatter

Produktskatter (D.21) är skatter som betalas per enhet av en vara eller tjänst som produceras eller ingår i en transaktion. Skatten kan vara ett bestämt belopp per mängdenhet av en vara eller tjänst eller beräknas som en bestämd procentandel av varornas och tjänsternas pris per enhet eller värde (ENS § 4.16). Importtullar, energiskatter och moms är exempel på produktskatter.

D31 Produktsubventioner

Produktsubventioner är subventioner som utgår per enhet av en producerad eller importerad vara eller tjänst (ENS § 4.33).

B1gm BNP, Bruttonationalprodukt till marknadspris

Bruttonationalprodukten till marknadspris är summan av förädlingsvärden för alla de varor och tjänster som produceras av landet under en period, vanligtvis ett år eller ett kvartal med tillägg för nettot av produktskatter och produktsubventioner. Bruttonationalprodukten till marknadspris kan beräknas på tre sätt:

- BNP är summan av *förädlingsvärden brutto* för de olika *institutionella sektorerna* eller de olika branscherna plus *produktskatter* minus *produktsubventioner* (vilka inte har allokerats till *sektorer* eller branscher). BNP är också *saldoposten* i produktionskontot för den totala ekonomin.
- BNP är summan av inhemska *institutionella enheters* slutliga användning av varor och tjänster (*faktisk konsumtion* och *bruttoinvestering*), plus *export* minus *import* av varor och tjänster.
- BNP är summan av användningen på kontot för den totala ekonomins inkomstbildning (*ersättningar till anställda, skatter* minus *subventioner* på produktion och import, driftsöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst för den totala ekonomin) (ENS, § 8.89)

D11 Egentlig lön

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- *egentlig lön*: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares *sociala avgifter*

D12 Arbetsgivares sociala avgifter

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- *egentlig lön*: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares *sociala avgifter*

B2n Driftsöverskott netto

Saldopost i kontot för inkomstbildning (ENS, § 8.18). Driftsöverskottet är det överskott (eller underskott) som produktionsaktiviteterna genererar innan man har beaktat räntor, arrenden eller avgifter som produktionsenheten

- måste betala på finansiella *tillgångar* eller på materiella icke-producerade *tillgångar* som den har lånat eller arrenderat,
- mottar för finansiella *tillgångar* eller från materiella icke producerade *tillgångar* som den äger.

Netto innebär att driftsöverskottet redovisas efter avdrag för kapitalförslitning.

B3n Sammansatt förvärvsinkomst netto

Saldoposten i inkomstgenereringskontot för personliga företag i *hushållssektorn*. Ägaren eller medlemmar av samma hushåll tar ofta inte ut ersättning för allt arbete de utför åt företaget. Överskottet är därför en blandning av ersättning för detta arbete och avkastning till ägaren.

D29 Övriga produktionsskatter

Övriga produktionsskatter består av alla *skatter* som företag åläggs som en följd av deras produktionsaktiviteter, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna. De kan betalas på mark, *fasta tillgångar* eller arbetskraft i produktionsprocessen eller på vissa aktiviteter eller transaktioner (ENS, § 4.22). Motorfordonsskatt är ett exempel på en övrig produktionsskatt. Jämför *Produktskatt*.

D39 Övriga produktionssubventioner

Övriga produktionssubventioner består av alla *subventioner* som företag erhåller som en följd av deras produktion, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna. Jämför *Produktsubventioner*.

D4 Kapitalinkomster

Kapitalinkomst (D.4) uppstår när ägare till finansiella *tillgångar* och naturresurser ställer dessa till andra *institutionella enheters* förfogande. Det som betalas för användningen av finansiella *tillgångar* kallas kapitalavkastning, medan det som betalas för användningen av en naturresurs kallas arrende. Kapitalinkomst är summan av kapitalavkastning och arrenden. (ENS, § 4.41).

B5g BNI, Bruttonationalinkomst/primärinkomstsaldo, brutto

Summan av alla inkomster i ett land under en period, vanligtvis ett år. Bruttonationalinkomst (till *marknadspris*) är lika med *BNP* minus *primära inkomster* som inhemska enheter betalar till utländska enheter plus *primära inkomster* som inhemska enheter erhåller från *utlandet*. Primära inkomster avser inkomster som inhemska enheter mottar på grund av sitt direkta deltagande i produktionsprocessen, liksom de inkomster som mottas av ägaren till en finansiell tillgång eller en naturresurs i utbyte mot finansiering eller upplåtande av den naturresursen för en annan *institutionell enhet*. (ESA, § 8.22).

D5 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.

Obligatoriska, ensidiga betalningar, kontant eller in natura, som uttaxeras av den *offentliga sektorn* eller av Europeiska unionens institutioner. Skatter är indelade i följande grupper: skatter på *produktion* och *import*, löpande inkomst- och förmögenhetsskatter och kapitalskatter.

D6 Sociala avgifter och förmåner

Sociala avgifter, netto, är faktiska eller tillräknade avgifter som betalas av hushållen till sociala försäkringssystem för att sociala förmåner ska kunna betalas ut.

Sociala förmåner består av kontanta utbetalningar i form av exempelvis pensionsutbetalningar, aktivitets- o sjukersättningar (tidigare förtidspension), sjukpenning, a-kassa, föräldraförsäkring, barnbidrag, assistansersättning, bostadstillägg för pensionärer, bostadsbidrag och försörjningsstöd.

Sociala naturaförmåner omfattar individuella varor och tjänster som tillhandahålls individuella hushåll gratis eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta av offentliga förvaltningsenheter och hushållens icke-

vinstdrivande organisationer, vare sig varorna och tjänsterna är köpta på marknaden eller producerade som *icke-marknadsproduktion* från offentliga förvaltningsenheter eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer. De finansieras genom skatter, andra offentliga inkomster eller sociala trygghetsavgifter eller, när det gäller hushållens icke-vinstdrivande organisationer, av donationer och *kapitalinkomster*. (ENS, § 4.108).

D7 Andra löpande transfereringar

Ensidiga betalningar från en enhet till en annan. De kan vara löpande transfereringar eller kapitaltransfereringar. Löpande transfereringar

är skatter, sociala avgifter och förmåner och andra löpande transfereringar. Andra löpande transfereringar består av skadeförsäkringspremier, netto (D.71), skadeförsäkringsersättningar (D.72), löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen (D.73), löpande internationellt samarbete (D.74), övriga löpande transfereringar (D.75) samt EU:s moms- och BNI-baserade egna medel (D.76).

B6n Disponibel inkomst, netto

Disponibel inkomst, netto, är lika med *primärinkomstsaldo, netto* plus mottagna *löpande transfereringar* minus *betalade löpande transfereringar* (löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter, sociala förmåner och andra löpande transfereringar).

B7n Justerad disponibil inkomst, netto

Justerad disponibil inkomst erhålls genom att lägga till inkomster i form av sociala naturaförmåner till disponibil inkomst eller att dra bort utgifter för sociala naturaförmåner från disponibil inkomst beroende på vilken *institutionell sektor* som avses. För totala ekonomin är justerad disponibil inkomst lika med disponibil inkomst. För *hushållssektorn* innebär det att justerad disponibil inkomst är högre än disponibil inkomst då *hushållssektorn* erhåller inkomster i form av sociala naturaförmåner. Hushållens faktiska individuella konsumtion ökar lika mycket som inkomsterna av sociala transfereringar in natura. För den konsoliderade offentliga sektorn innebär det att justerad disponibil inkomst är lägre än disponibil inkomst då den konsoliderade offentliga sektorn endast har utgifter för sociala naturaförmåner.

P3 Konsumtionsutgifter

Består av inhemska *institutionella enheters* (*hushålls- och offentliga sektorn*) utgifter för varor och tjänster som används för att direkt tillgodose individuella behov eller önskemål eller samhällsmedlemmarnas kollektiva behov. (ENS, § 3.94). Jämför med *faktisk konsumtion*, som är värdet av alla varor och tjänster konsumerade av en *sektor* men inte nödvändigtvis köpta av samma sektor. Hushållen konsumerar t.ex. varor och tjänster som finansieras av *offentliga myndigheter* och således ingår i de offentliga konsumtionsutgifterna men är del av hushållens *faktiska konsumtion*.

P41 Faktisk individuell konsumtion

Konsumtionen delas upp i individuell och *kollektiv konsumtion*. Den individuella konsumtionen utgörs av hushållens och *HIO:s konsumtionsutgifter*

samt en stor del av de offentliga *konsumtionsutgifterna* för utbildning, hälso- och sjukvård, social trygghet, sport och rekreation samt kultur. Uppdelningen i individuell och *kollektiv konsumtion* blir intressant när man tittar på den *faktiska konsumtionen* i en sektor och vid jämförelser mellan länder.

P42 Faktisk kollektiv konsumtion

Konsumtionen delas upp i *individuell* och kollektiv konsumtion. Tjänster för kollektiv konsumtion levereras samtidigt till alla medborgare i samhället eller till alla medborgare i en viss del av samhället, t.ex. alla hushåll i en viss region. Exempel på kollektiva tjänster är försvar och polisväsende. Uppdelningen i *individuell* och kollektiv konsumtion blir intressant när man tittar på den *faktiska konsumtionen* i en sektor och vid jämförelser mellan länder. *Offentliga myndigheters* faktiska konsumtion utgörs av kollektiv konsumtion.

D8 Justering för förändring i pensionsrätter

Justering för förändring i pensionsrätter är den justering som behöver göras för att det i hushållens sparande ska framkomma förändringen i de pensionsrätter på vilka hushållen har en fordran. Förändringen i pensionsrätter härrör från avgifter och förmåner som bokförs i kontot för fördelning av sekundära inkomster.

B8n Sparande, netto

Detta aggregat mäter den andel av *disponibel inkomst* som inte används till *konsumtionsutgifter*. Nationellt sparande, *netto*, är summan av *sparande netto*, för de olika *institutionella sektorerna*. (ENS, § 8.96).

D9 Kapitaltransfereringar

Kapitaltransfereringar förutsätter att det sker en anskaffning eller avyttring av en eller flera tillgångar för minst en part i transaktionen. Oavsett om de görs kontant eller in natura resulterar de i en motsvarande ändring i de finansiella eller icke-finansiella tillgångarna i balansräkningen för en eller båda parter i transaktionen.

P51g Fasta bruttoinvesteringar

Fasta bruttoinvesteringar består av inhemska producenters anskaffning minus avyttring av *fasta tillgångar* under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke-producerade tillgångar som uppstått genom en producents eller *institutionell enhets* produktiva verksamhet. *Fasta tillgångar* är producerade *tillgångar* som används i *produktionen* under mer än ett år. (ENS, § 3.124).

P52 Lagerinvesteringar

Lagerinvesteringar mäts som värdet av uppbyggnad av lager minus värdet av uttag ur lager och värdet av eventuella återkommande lagerförluster. (ENS, § 3.146).

P53 Anskaffning minus avyttring av värdeföremål

Värdeföremål är icke-finansiella varor, som inte används huvudsakligen för *produktion* eller *konsumtion*, som inte försämras (fysiskt) över tiden under

normala förhållanden och som förvärvas eller behålls i första hand som *tillgångar* av värde. (ENS, § 3.154). Exempel på värdeföremål är konst och antikviteter.

P51c Kapitalförslitning

Med kapitalförslitning avses de *fasta tillgångarnas* värdeminskning till följd av normalt slitage och normal föråldring. I den beräknade värdeminskningen ingår avsättning för förlust av *fasta tillgångar* genom oförutsedda skador som man kan försäkra sig mot. Kapitalförslitning omfattar förutsedda avvecklingskostnader, t.ex. kostnader för avveckling av kärnkraftverk eller oljeplattformer eller kostnader för sanering av deponier. Sådana avvecklingskostnader bokförs som kapitalförslitning när *tillgångarna* tas ur bruk, dvs. när avvecklingskostnaderna bokförs som *fast bruttoinvestering*. (ENS, §3.139).

NP Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar

Icke-producerade tillgångar består av tillgångar som inte har producerats inom produktionsavgränsningen men som kan användas för produktion av varor och tjänster. Det finns tre olika kategorier av anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar, anskaffning minus avyttring av naturresurser (NP.1), anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser (NP.2) samt förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar (NP.3). Naturresurser omfattar mark, mineral- och energitillgångar, icke-odlade biologiska tillgångar, vattenresurser, radiofrekvensspektrum, övriga naturresurser.

B9 Finansiellt sparande

Den del av disponibel inkomst *brutto* som inte konsumeras eller används till kapitalbildningen (kapitaltransfereringar, bruttoinvesteringar eller nettoanskaffning av icke-producerade tillgångar). För den totala ekonomin representerar det de nettoresurser som den totala ekonomin ställer till förfogande för *utlandet* (om det är positivt) eller mottar från *utlandet* (om det är negativt). Finansiellt sparande (+) eller nettoupplåning (-) för den totala ekonomin är lika med, men med motsatt tecken, finansiellt sparande (-) eller nettoutlåning (+) för *utlandet*. (ENS, § 8.98).

B101 Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Summan av sparande och kapitaltransfereringar, netto.

B11 Utrikessaldo för varor och tjänster

Ett lands *export av varor och tjänster* minus dess *import av varor och tjänster*.

B12 Bytesbalans

Saldoposten i utrikeskontot för primära inkomster och löpande transfereringar representerar överskottet (om det är negativt) eller underskottet (om det är positivt) för den totala ekonomin på dess löpande transaktioner (handel med varor och tjänster, primära inkomster, löpande transfereringar) med utlandet.